

COMPETENTIEPROFIEL OPLEIDER

Inleiding

Binnen de openbare farmacie staat het leren in de openbare apotheek en reflectie daarop centraal. De opleider beschikt over didactische vaardigheden en is verantwoordelijk voor het opleiden in de opleidingspraktijk. Dit komt op de volgende twee manieren tot uiting:

1. Faciliteren van het leren door randvoorwaarden te creëren, zoals middelen, structuur, tijd, en een leerklimaat waarin medewerkers elkaar stimuleren, er ruimte is om fouten te maken en respect de boventoon voert.
2. Begeleiden en superviseren van de apotheker in opleiding tot specialist (aios) in het leerproces middels duidelijke en regelmatige feedback en beoordelingen.

In dit competentieprofiel is sprake van de rol van de opleider ten opzichte van de aios, zoals bedoeld binnen de vervolgopleiding openbare farmacie (VOF), conform het vingerende Landelijk Opleidingsplan. De rol van de opleider komt eveneens tot uiting in de begeleiding van coschappen binnen de universitaire (master)opleidingen farmacie en opleidingstrajecten voor apothekersassistenten, farmaceutisch consultants en andere apotheekmedewerkers.

Werkwijze

Dit profiel is opgesteld door het opleidingsinstituut, vanuit de verantwoordelijkheid voor de VOF en is in lijn met de kwaliteitscriteria opleiders en opleidingsapotheken zoals vastgesteld door deze opleiding, de opleiding ziekenhuisfarmacie en de drie masteropleidingen Farmacie. Tevens is het competentieprofiel door de specialisten registratie commissie, kamer openbare farmacie (SRC-OF) getoetst aan het actuele Besluit Opleidingseisen Openbare Farmacie (BOOF) en onderhevige uitvoeringsreglementen.

Functie competentieprofiel

Het competentieprofiel heeft meerdere functies:

- Voorwaardelijk aan de begeleiding van de aios
- Leidraad voor de opleiding en ontwikkeling van de opleiders
- Maat voor het toetsen van de opleiders

Rollen van de opleider

1. Openbaar apotheker

De opleider is een bekwaam zorgprofessional, zoals omschreven in de rollen binnen het beroepscompetentieprofiel van de openbaar apotheker (BCP) en is als zodanig een rolmodel voor de aios. De opleider draagt verantwoordelijkheid voor de farmaceutische zorgverlening en dus voor de patiëntveiligheid binnen de opleidingsapotheek.

Competenties

De opleider...

- 1.1 maakt bewust gebruik van de eigen voorbeeldfunctie richting aios en andere medewerkers.
- 1.2 expliciteert en motiveert het eigen handelen als openbaar apotheker en daagt de aios uit tot feedback hierop.
- 1.3 delegeert waar mogelijk taken en verantwoordelijkheden aan de aios.

2. Coach

De opleider geeft constructieve feedback op de prestaties van de aios ten aanzien van de uitvoer van concrete opleidingsactiviteiten. De opleider begeleidt de aios in de groei en ontwikkeling als openbaar apotheker en help de aios om barrières in de persoonlijke ontwikkeling te slechten.

Competenties

De opleider...

- 2.1 heeft een goede band met de individuele aios.
- 2.2 ziet toe op de aansluiting van opdrachten bij de leervragen van de aios.
- 2.3 observeert en geeft constructieve feedback op de werkzaamheden, leeractiviteiten, competentie- en visieontwikkeling.
- 2.4 begeleidt de aios naar zelfsturing in het realiseren van de eigen competentieontwikkeling.
- 2.5 is goed toegankelijk en bereikbaar voor aios bij vragen en problemen.
- 2.6 past de voor de situatie geschikte gespreks- en feedbacktechnieken effectief toe in afstemming op de eigenheid van de aios in culturele, sociale en ethische zin.

3. Leider

De opleider draagt zorg voor een omgeving (leerklimaat) waarbinnen de aios passende autonomie, verbondenheid en uitdaging krijgt om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. De opleider geeft leiding aan de ontwikkeling en implementatie van het opleidingsbeleid van de apotheek. Dat impliceert onder meer dat de opleider ten alle tijden zorgdraagt voor een bereikbare collega in het geval van eigen afwezigheid.

Competenties

De opleider...

- 3.1 draagt zorg voor een omgeving waarin medewerkers ondersteunend, reflectief en respectvol zijn naar de aios en naar elkaar.
- 3.2 organiseert personeelsinzet, middelen en informatiestromen zodanig dat er effectief, efficiënt en veilig ontwikkeld en gewerkt kan worden.
- 3.3 zorgt voor voldoende begeleiding van de aios en een heldere onderlinge taakverdeling en afstemming met andere opleider(s) en medewerkers.
- 3.4 stimuleert de aios om taken en verantwoordelijkheden periodiek af te stemmen, passend bij de ontwikkeling van de aios.
- 3.5 handelt conform de geldende eisen van het opleidingsinstituut en de regelgeving van de SRC-OF.

4. Professional

De opleider beschouwt het opleiderschap als een wezenlijk aspect van de eigen professie en blijft zich daarin ontwikkelen. De opleider is reflectief en kan omgaan met kritiek op eigen functioneren.

Competenties

De opleider...

- 4.1 werkt systematisch aan verbetering van het eigen functioneren als opleider.
- 4.2 handelt conform geldende ethische gedrags- en omgangsregels.
- 4.3 reflecteert op het eigen handelen als opleider.

Totstandkoming

Geraadpleegde bronnen

- Landelijk Opleidingsplan Vervolgopleiding Openbare Farmacie, bron: KNMP
- Beroepscompetentieprofiel openbaar apotheker, geactualiseerde versie 2021, bron: www.knmp.nl
- CanMEDS model versie 2015, Frank JR, Snell L, Sherbino J, editors. CanMEDS 2015 Physician Competency Framework. Ottawa: Royal College of Physicians and Surgeons of Canada; 2015.
- Professionele Standaard Farmaceutische Zorg door de Openbaar Apotheker (met inbegrip van 'Handvest van de apotheker'), bron: www.knmp.nl
- Beroepscode openbaar en ziekenhuisapotheker, bron: www.knmp.nl
- Toekomstvisie openbare farmacie 2025, www.knmp.nl
- Landelijk Plan Scholing en Toetsing Huisartsopleiders versie 2018, bron: www.huisartsopleiding.nl

Consultatie

September 2021 heeft een consultatie plaatsgevonden in het gezamenlijk overleg tussen vertegenwoordigers van de VOF en de masteropleidingen Farmacie van de Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Leiden en Universiteit Utrecht. Deze terugkoppeling is verwerkt in het competentieprofiel.

Aansluitend heeft oktober 2021 consultatie plaatsgevonden van een docent/ontwikkelaar van de vervolgopleiding en de adviseurs praktijkopleiden.

Tenslotte is november 2021 het competentieprofiel ter commentaar voorgelegd aan leden van de klankbordgroep voor de modernisering van de vervolgopleiding.

Vaststelling SRC-OF

Het competentieprofiel is in de vergadering van de SRC-OF d.d. 15 december 2021 vastgesteld.

Colofon

Opgesteld door

drs. Ralph E. de Backer, openbaar apotheker
drs. Marnix P.D. Westein, apotheker

opleidingscoördinator VOF
coördinator kwaliteit en wetenschap

Met bijdrage van

drs. Wilma Heesen, openbaar apotheker
drs. Timon den Hertog, openbaar apotheker
Evianne A. van der Kruk MSc, openbaar apotheker
Maxime A. Tjioe MSc, aios
Randi Vat, trainer/coach
drs. Harry de Vries, psycholoog NIP

docent Rijksuniversiteit Groningen
adviseur praktijkopleiden VOF
lid klankbordgroep VOF
lid klankbordgroep VOF
adviseur praktijkopleiden VOF
docent/ontwikkelaar/tutor VOF